

Ölümünün yıldönümünde

Devrimci Atatürk

Prof. Tayyib Gökbilgin

Atatürk'ün ölümünün 29. yıldönümünde, onun büyük hizmetlerini ve Türk milletine armağan ettiği devrimlerini anarken, her şeyden önce, Atatürk'ü devrimci niteliği ile düşünüyor, daima dinamik, ilerici ve hamleci bir Türk gençliği yaratmak hususundaki ülküsünü değerlendirmek istiyoruz. Geçen yazımızda da değindiğimiz gibi, Atatürk'ü gerçek hüviyeti ile anlamak, bize göre, ancak bu niteliğini diğer bütün mezziyetleri ve vasıfları yanında özellikle belirtmekle mümkün olur. Gerçekten, Atatürk'ün hayatını ve eserlerini inceliyen çağdaş tarihçiler, araştırmacılar, O'nun devri ve inkılapları üzerinde, büyük ya da küçük, bir monografi yazmış olanlar, bilhassa devrimci Atatürk hakkında tahliller izah ve tefsirlere girişirler: Asker Atatürk, devlet adamı Atatürk, siyaset adamı Atatürk, halk adamı Atatürk ve benzer niteliklerinin üstünde ve Türk devrim tarihinde derin bir etki yapmış olan devrimci Atatürk vasfını belirtirler.

Başlangıç tarihi

Atatürk, devrim hareketlerine hemen Kurtuluş Savaşını izleyen yılda, 1923 de başlamıştır. Onun, ikinci dönem Büyük Millet Meclisini açarken söylediği şu sözler, bu bakımdan, çok büyük bir önem ve anlam taşımaktadır. Atatürk, tamamen reformist bir karakter taşıyan bu konuşmasında "Hayat namına, umran namına her mazhariyetten mahrum bir siyah toprak sahasından ibaret bırakılmış" Türk vatanından ve bunun defineler ve hazineler ile dolu olduğundan bahsettikten sonra der ki: "...Dünyanın belli başlı milletlerini esaretten kurtararak hakimiyetlerine kavuşturan büyük FİKİR CEREBANLARI, köhne müesseselere ümit bağılıyanların, çürümüş idare usullerinde reha kuvveti arayanların amansız düşmanıdır." Burada kastedtiği fikir cereyanları, elbette, eskinin yerine yeniyi, çok bozuk işliyen bir mekanizmanın yerine sağlam ve güçlü, aynı zamanda tümü ile Türk halkını kurtuluşa götüren bir nizam idi ve cihanın ekonomik, sosyal ve siyasi icaplarından doğan bir "netice-i tekamül" olmak gerekiyordu.

Radikal devrimci

Atatürk toprak reformu konusunda her zaman radikal bir devrimci hüviyetinde görünmüştür. 1936 da, Büyük Millet Meclisinin beşinci dönem ikinci toplantısını açarken şöyle diyordu: "Toprak kanununun bir neticeye varmasını Kamutay'ın yüksek himmetinden beklerim. Her Türk çiftçi ailesinin geçineceği ve çalışacağı toprağa malik olması behemehal lazımdır. Vatanın sağlam temeli ve imarı bu esastadır," Atatürk

toprak reformu üzerinde bundan sonra ısrarla durdu. Ertesi yıl, 1937 de yine Kasım başındaki konuşmasında, yurttaki topraksız çiftçi bırakılmamasını, hükümete direktif olarak telkin ederken, bir çiftçi ailesini geçindirebilen toprağın hiç bir sebeple ve hiç bir şekilde bölünmez bir mahiyet alması gereğini de belirttikten sonra şöyle diyordu: "... Büyük çiftçi ve çiftlik sahiplerinin işleyebilecekleri arazi genişliği, o toprağın bulunduğu memleket bölgelerinin nüfus kesafetine ve toprağın verim derecesine göre SINIRLANDIRMAK lazımdır."

Görülüyor ki, Atatürk, radikal bir devrimci sıfatıyla, büyük toprak sahiplerinin arazilerinin makul bir derecede olmasını, sınırlandırılmasını, yani, yeterinden fazlasının elinden alınarak topraksız çiftçiye verilmesini, bir türlü sosyal adalet sağlanmasını düşünüyor ve istiyordu.

Toprak rejimi

O, şüphesiz ki, Türkiye'de toprak rejiminin tarihi seyrini iyi biliyor, özellikle Tanzimat'tan bu yana devlet topraklarının nasıl gasp ve yağma edildiğini, türlü kanunla kanunsuz yollardan haksız iktisap suretiyle güçlü ellerde nasıl toplandığını ve böylece bir sömürü düzeninin kurularak sosyal adaletten uzaklaşıldığını seziyor, bunun için de gözünü daldan budaktan sakınmıyarak bu konudaki devrimci görüşünü açık - seçik ortaya koyuyordu. Atatürk, sağlığı mükemmel olarak daha bir süre hayatta kalsaydı, halkın yararına, o çıkarıcıların ve sömürücülerin aleyhine hareketle ve bir ihtilalci, devrimci hüviyeti ile, elbette, bu sorunun da en uygun bir biçimde çözümlenmesine çaba harcayacak, diğer devrim hareketleri gibi bunu da başaracaktı. Böylece biz de, bugün, O'nun ölümünden otuz sene sonra hala bir problem halinde ortada duran, gerçek halkçılar ile çıkarıcı çevrelerin çatışmalarına yol açan hazin bir konudan ve dertten kurtulmuş olacaktık. Öyle görünür ki, şimdi, gerçek Atatürkçü olduklarını ileri sürenler ve başkalarını da devrimci Atatürk'ü yanlış yorumlamakla ve değerlendirmekle suçlayanlar, bu konuda büyük bir sınav karşısındadırlar ve devrimci, halkçı, sosyal adaletçi, yabancı emperyalizme olduğu kadar iç sömürüye karşı da ileri bir düzeni savunduğu kendi sözleriyle isbatlanmış olan Atatürk'e, hayırlı halefler ve onun emanetlerine hakkıyla sahip çıkmış kimseler olup olmadıklarını göstermek zorundadırlar.